

Μια συμπεριληπτική προσέγγιση σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης μέσα από δημιουργικές μεθόδους

Είμαστε στην ευχάριστη θέση να ανακοινώσουμε ότι το εγχειρίδιο, το οποίο υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου Erasmus+ “ INCLUDED: Inclusive sex-ed through creative methods”, και που αφορά το εκπαιδευτικό πρόγραμμα για μαθητές/τριες είναι πλέον διαθέσιμο μέσω της ιστοσελίδας του έργου!

Η κοινοπραξία του έργου INCLUDED ολοκλήρωσε μια ανασκόπηση που αποσκοπούσε στην περιγραφή της κατάστασης αναφορικά με τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση σε κάθε χώρα και των βέλτιστων πρακτικών σε κάθε εθνικό πλαίσιο. Βάσει αυτών των πληροφοριών, δημιουργήθηκε αυτό το πρόγραμμα εκπαίδευσης που δίνει έμφαση στη διάσταση της συμπερίληψης. Στοιχεί να υποστηρίξει εφήβους/ες μαθητές/τριες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με νοητικές ή σωματικές αναπηρίες, για να επιτύχουν αποτελεσματικά τα βασικά μαθησιακά αποτελέσματα της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, σύμφωνα με τα πρότυπα του Π.Ο.Υ.

Το εγχειρίδιο δημοσιεύεται σε όλες τις γλώσσες των εταίρων (Αγγλικά, Ισπανικά, Ελληνικά, Ιταλικά, Ολλανδικά και Μακεδονικά), και είναι διαθέσιμο χωρίς κόστος από την ιστοσελίδα του έργου σε αυτόν τον σύνδεσμο: <https://includedproject.eu/educational-resources/>

Η εμπειρία μας

Το πρόγραμμα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, που αναπτύχθηκε, εφαρμόστηκε πιλοτικά από κάθε εταίρο σε σχολεία δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ώστε να δοκιμαστούν οι δραστηριότητες και οι εκπαιδευτικές ενότητες στο πεδίο και με τη συμμετοχή μαθητών/τριών με αναπηρίες. Θα θέλαμε να παραθέσουμε μερικές εντυπώσεις από την εμπειρία της πιλοτικής εφαρμογής, που πραγματοποιήθηκε από πέντε εταίρους στις διαφορετικές χώρες τους, μαζί με μερικές φωτογραφίες που τραβήχτηκαν κατά τη διάρκεια των εργαστηρίων.

Associacio La Xixa Teatre – Ισπανία

14 μαθητές/τριες με διαφόρων τύπων γνωσιακές και αναπτυξιακές διαταραχές, μεταξύ 18 και 20 ετών, συμμετείχαν στην πιλοτική εφαρμογή του έργου INCLUDED στην Ισπανία. Το εργαστήριο διανεμήθηκε σε 4 συνεδρίες και συμμετείχαν επίσης 3 εκπαιδευτικοί.

Οι μαθητές/τριες απόλαυσαν ιδιαίτερα το να μπορούν να μιλούν ανοιχτά για το σεξ και τα φύλα, τα οποία είναι θέματα που συνήθως δεν συζητούν. Στην αρχή ένιωθαν αμηχανία και ντροπή, αλλά έπειτα μπόρεσαν να ανοιχτούν και να μάθουν πολλά πράγματα, για παράδειγμα τη σημασία της συναίνεσης, να δίνουν τον χώρο που χρειάζεται κάθε άτομο σε μια σχέση, να εκφράζουν τα συναισθήματά τους.

Όταν ξεκίνησε η υλοποίηση του εργαστηρίου, οι εκπαιδευτικοί και το προσωπικό του σχολείου εξέφρασαν την ανάγκη να δημιουργηθεί ένας χώρος για διάλογο και μάθηση γύρω από το σεξ και να αισθάνονται ότι υποστηρίζονται από άλλους επαγγελματίες σε θέματα που είναι δύσκολο να συζητηθούν στην τάξη. Με αυτό τον τρόπο θα συζητηθούν τα όρια και οι ελευθερίες που έχουν ως εκπαιδευτικοί, οι δικές τους εγγενείς αντιφάσεις, καθώς και διλήμματα που προκύπτουν συνεχώς, ειδικά σε σχέση με το σεξ και τις οικογένειες των μαθητών τους.

ΚΜΟΡ EduHub & Περιφερειακή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Αττικής – Ελλάδα

Η πιλοτική εφαρμογή μας έδωσε μια εικόνα για τα προβλήματα που μπορεί να αντιμετωπίσει το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, όταν συζητάμε για τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση. Η διαδικασία ήταν γόνιμη και, παρόλο που αντιμετωπίσαμε δυσκολίες στην υλοποίηση, πιστεύουμε ότι τα αποτελέσματα καταδεικνύουν τη σημασία της εισαγωγής της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης ως διδακτικό αντικείμενο στα ελληνικά σχολεία. Αυτό φαίνεται από το γεγονός ότι παρόλο που η πλειοψηφία των μαθητών/τριών που συμμετείχαν δήλωσε ότι γνωρίζει ήδη όλα όσα χρειάζονται, στην πραγματικότητα, υπήρχαν πολλές παρανοήσεις, προκαταλήψεις και στερεότυπα. Χαιρόμαστε που είχαμε την ευκαιρία να συζητήσουμε με τους/τις μαθητές/τριες και να ακούσουμε τις ανησυχίες τους σχετικά με τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση. Ένα από τα καλύτερα αποτελέσματα της εκπαίδευσης ήταν ότι οι μαθητές/τριες με ειδικές ανάγκες ένωσαν άμεσα αποδοχή και αλληλεπίδρασαν με τους μαθητές/τριες του γενικού σχολείου.

ΜΕΗ (Merseyside Expanding Horizons Limited) – Ηνωμένο Βασίλειο

Οι μαθητές/τριες που εκπαιδεύτηκαν από το ΜΕΗ έδειξαν μεγάλο ενδιαφέρον και προσοχή στις δραστηριότητες. Επίσης οι καθηγητές τους και οι διερμηνείς ήταν πρόθυμοι να συμμετάσχουν. Αν και η κατάσταση της ομάδας μας ήταν δύσκολη, καθώς οι συντονιστές δεν γνώριζαν τη νοηματική γλώσσα, η υποστήριξη των διερμηνέων στη μετάφραση ανάμεσα στους/στις μαθητές/τριες και εμάς ήταν υψίστης σημασίας για να ξεπεραστούν οι προκλήσεις. Στην αρχή, οι μαθητές/τριες δίσταζαν να συζητήσουν σε μεγάλες ομάδες για τη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση, ωστόσο, όταν εργάζονταν σε μικρότερες ομάδες με τους συμμαθητές/τριες τους, ήταν πιο δραστήριοι/ες και επικοινωνιακοί.

ΚΜΟΡ Skorje – Βόρεια Μακεδονία

Στην πιλοτική εφαρμογή του IO1 στη Βόρεια Μακεδονία συμμετείχαν συνολικά 18 μαθητές/τριες ηλικίας 18 ετών, μεταξύ των οποίων υπήρχαν 5 μαθητές με αναπηρία, στο τέταρτο έτος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Αυτό που βρήκαμε θετικό με αυτή την πιλοτική εφαρμογή ήταν το επίπεδο ικανοποίησης των μαθητών/τριών και του καθηγητή καθώς και η ενεργός συμμετοχή και εμπλοκή τους στις δραστηριότητες. Το θετικό αποτέλεσμα ήταν η δημιουργικότητα του εργαστηρίου και η ευκαιρία που είχαν οι μαθητές/τριες να εκφραστούν μέσω της ζωγραφικής και μέσω της συμμετοχής σε ποικίλες συζητήσεις και άλλες δραστηριότητες.

Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της πιλοτικής εφαρμογής μάθαμε ότι, ανάλογα με το επίπεδο ωριμότητας, το σχολείο και την περιοχή/πόλη από την οποία προέρχονται οι νέοι, διαφέρει και το επίπεδο κατανόησης της σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης. Επίσης, διαφορές φαίνονται ακόμη και σε σύγκριση με τα παιδιά με αναπηρίες καθώς αντιμετωπίζουν διαφορετικές εμπειρίες ζωής, γεγονός που μας έδειξε να είμαστε πιο προσεκτικοί και να μετριάσουμε τη δυσκολία εφαρμογής δραστηριοτήτων σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης στη χώρα μας.

Anziani e non solo – Ιταλία

Στην Ιταλία δεν υπάρχουν σχολεία για νέους με ειδικές ανάγκες. Οι μαθητές/τριες φοιτούν σε γενικά σχολεία, μη ξεπερνώντας τον αριθμό των 2 σε κάθε τάξη. Για τον λόγο αυτό χρειάστηκε να γίνει η πιλοτική εφαρμογή σε δύο διαφορετικές τάξεις προκειμένου να δοκιμαστεί η καταλληλότητα του προγράμματος σε δύο καταστάσεις, όπου συνυπάρχουν νέοι/ες με και χωρίς αναπηρία. Η υλοποίηση των δραστηριοτήτων ήταν πολύ ικανοποιητική και διαπιστώθηκε ότι όλοι οι μαθητές/τριες είχαν περιέργεια και ήταν πρόθυμοι να συμμετάσχουν. Ήταν προφανές ότι κάποιοι/ες ήταν ήδη εξοικειωμένοι με τα θέματα, αλλά ήθελαν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτά. Οι ιδιαίτερα δυναμικές και συμμετοχικές δραστηριότητες εκτιμήθηκαν και είχαν αντίκτυπο στους/στις μαθητές/τριες στο να τους οδηγήσουν να προβληματιστούν και να μοιραστούν αμφιβολίες και σκέψεις. Όλοι οι συμμετέχοντες/ουσες ζήτησαν περισσότερο χρόνο, ενώ και εμείς ως συντονιστές χρειαζόμασταν αντίστοιχα περισσότερο χρόνο, για να αντιμετωπίσουμε σωστά τις δραστηριότητες. Αυτό θα μας επέτρεπε να αλληλεπιδράσουμε σε ακόμη περισσότερες σκέψεις και ερωτήσεις από τους μαθητές αλλά και να επιτύχουμε ακόμη πιο θετικά αποτελέσματα.

Το έργο

Το χρηματοδοτούμενο έργο Erasmus+ INCLUDED στοχεύει να σχεδιάσει και να εφαρμόσει πιλοτικά ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης χωρίς αποκλεισμούς, για μαθητές/τριες δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Το πρόγραμμα είναι εμπλουτισμένο με μεθοδολογίες με τις οποίες επιδιώκεται η ενεργητική μάθηση και η συμμετοχή όλης της σχολικής κοινότητας και των οικογενειών, στη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση με την αξιοποίηση δημιουργικών μεθόδων και θεατρικών δραστηριοτήτων.

Σύμφωνα με την UNESCO, η σεξουαλική διαπαιδαγώγηση είναι πιο αποτελεσματική, όταν στα σχολικά προγράμματα μετέχουν ενεργά οι γονείς/κηδεμόνες, οι εκπαιδευτικοί, καθώς και εκπαιδευτικά ιδρύματα και φορείς που απευθύνονται στη νεολαία. Αυτό ισχύει ακόμη περισσότερο στην περίπτωση των νέων με γνωστικές και νοητικές δυσκολίες, οι οποίοι/ες, σε σύγκριση με τους/τις συνομήλικους τους, είναι πολύ πιθανό να μην λάβουν εκπαίδευση σε θέματα σεξ.

Επόμενα Βήματα

Επί του παρόντος, η κοινοπραξία εργάζεται για τη δημιουργία ενός ηλεκτρονικού μαθήματος που απευθύνεται σε εκπαιδευτικούς και αποσκοπεί στο να τους υποστηρίξει στην εφαρμογή του προγράμματος σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης, που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του έργου INCLUDED.

Επιπλέον, αναπτύσσουμε έναν μεθοδολογικό οδηγό ώστε τα σχολεία να είναι σε θέση να εμπλέξουν ενεργά και να συνεργαστούν με γονείς και κηδεμόνες στο πλαίσιο του προγράμματος σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης.

Και τα δύο πνευματικά προϊόντα θα υλοποιηθούν ακολουθώντας μια ολιστική και θετική προσέγγιση σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης σύμφωνα με το πλαίσιο πολιτικής του Π.Ο.Υ. «Πρότυπα για τη Σεξουαλική Αγωγή στην Ευρώπη». Επιπλέον, βασίζονται σε δραστηριότητες ενδοσκόπησης προσαρμοσμένες σε τρεις δημιουργικές, συμπεριληπτικές και προσωποκεντρικές μεθόδους: τη Μεθοδολογία Κρίσιμων Περιστατικών, το Θέατρο του Καταπιεσμένου και ψυχοθεραπευτικές τεχνικές του Process Oriented Psychology.

Και τα δύο θα είναι διαθέσιμα πολύ σύντομα στην ιστοσελίδα του έργου σε αυτόν τον σύνδεσμο www.includedproject.eu

Κοινοπραξία

Τα αποτελέσματα ήταν δυνατά χάρη στη συνεργασία μιας ομάδας 7 εταιρών, προερχόμενων από 6 διαφορετικές χώρες (Ηνωμένο Βασίλειο, Ιταλία, Ελλάδα, Ολλανδία, Ισπανία, Βόρεια Μακεδονία):

1. MERSEYSIDE EXPANDING HORIZONS: ΜΚΟ που εργάζεται με ανθρώπους που βιώνουν απομόνωση και κοινωνικό αποκλεισμό στις κοινότητές τους, με εκτενή εμπειρία στην υποστήριξη ατόμων με πολλαπλά εμπόδια και σύνθετες ανάγκες (UK).

2. ANZIANI E NON SOLO: ΜΚΟ με εκτενή εμπειρία στην διαχείριση ευρωπαϊκών έργων και συγκεκριμένο στόχο τη δημιουργία υπηρεσιών εξυπηρέτησης και εκπαιδευτικών υλικών στον τομέα της ψυχικής ανθεκτικότητας και κοινωνικής συμπερίληψης. (IT)
3. ASSOCIACIO LA XIXA TEATRE: ΜΚΟ που ιδρύθηκε το 2010 με στόχο την έρευνα, την ανάπτυξη και τη διάδοση εκπαιδευτικών και θεατρικών εργαλείων ως μέσων για τον κοινωνικό μετασχηματισμό. (ES)
4. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ: Αρμόδια για την οργάνωση, τον έλεγχο και την υλοποίηση των εκπαιδευτικών πολιτικών στην περιοχή της Αττικής, που αφορούν 50.000 ενεργούς εκπαιδευτικούς. (GR)
5. SEXMATTERS: ΜΚΟ με στόχο την καταπολέμηση των έμφυλων ανισοτήτων, του κοινωνικού αποκλεισμού, της επιθετικής συμπεριφοράς και της φυλετικής βίας, μέσω της υλοποίησης εργαστηρίων και εκπαιδευτικών προγραμμάτων με επίκεντρο νέους και ενήλικες που δουλεύουν μαζί τους, όπως εκπαιδευτικοί και κοινωνικοί λειτουργοί. (NL)
6. SOCIAL POLICY ACADEMY: ΜΚΟ που ιδρύθηκε το 2006 με στόχο τη δημιουργία εκπαιδευτικών ευκαιριών και, συνεπώς, την ένταξη στην αγορά εργασίας, την κοινωνική κινητοποίηση και τη συμπερίληψη ευπαθών ομάδων. (GR)
7. ΚΜΟΡ ΣΚΟΡΠΕ: ΜΚΟ που ασχολείται ενεργά με την κοινωνική πολιτική της Βόρειας Μακεδονίας και συνεισφέρει στην ενίσχυση διάφορων ευπαθών ομάδων, με τη δημιουργία καινοτόμων και αποτελεσματικών λύσεων σε συγκεκριμένα ζητήματα που αντιμετωπίζει η χώρα, ενισχύοντας τις τοπικές κοινωνίες. (MK)

Θέλετε να μάθετε περισσότερα για το έργο;

Για να μάθετε περισσότερα για το έργο και να συμμετάσχετε σε μελλοντικές δράσεις του, παρακαλούμε επισκεφτείτε την ιστοσελίδα μας www.includedproject.eu ή ακολουθείστε μας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης με τα ακόλουθα hashtags:

#INCLUDEDPROJECT

#SEXEDUCATION

#INCLUSIVESEXED

